

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Фаховий коледж Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії
ім. Тараса Шевченка

Циклова комісія педагогіки, психології та методик навчання

ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора з
навчальної роботи

Павло ЯЛОВСЬКИЙ

«*Серпень*» 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність

Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)

Освітньо-професійна програма Середня освіта (Трудове навчання та технології)

Гура А. М. Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність: робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології). Кременець, 2026. 14 с.

Розробник:

Гура Антоніна Миколаївна – доктор філософії, доцент, викладач циклової комісії природничих дисциплін Фахового коледжу КОГПА ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії педагогіки, психології та методик навчання

Протокол від «01» Вересня 2026 року № 1

Голова циклової комісії

Надія САБРАН

1. Вступ

Вивчення курсу «Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність» формує уяву про сучасний рівень і методи проведення науково-педагогічних досліджень

Основними завданнями є ознайомлення з особливостями наукової роботи та її організації, значенням сучасних досліджень у педагогічній галузі; ознайомлення зі специфікою педагогічного експерименту; усвідомлення значення правильного підбору об'єкта та предмета дослідження для вирішення тих чи інших проблем. Навчальна дисципліна «Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність» є освітнім компонентом у структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми підготовки фахового молодшого бакалавра, що формує спеціальні компетентності.

Освітній компонент «Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність» є провідною дисципліною у підготовці майбутніх педагогів, яка має забезпечити теоретичну, практичну і методичну готовність здобувачів до організації і проведення наукової діяльності.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність» складена для навчання здобувачів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» відповідно до освітньо-професійної програми 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології) з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю Середня освіта (Трудове навчання та технології).

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна
Змістових модулів – 3	Спеціальність 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології),	
Загальна кількість годин – 60		Рік підготовки: 4-й
		Семестр 7-й
		Лекції 10 год.
	Практичні, семінарські 20 год.	
Тижневих годин – 2	Освітньо-професійний ступінь фаховий молодший бакалавр	Самостійна робота 30 год.
		Вид контролю залік

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи здобувачів освіти становить 50 % до 50 %.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність» є формування у здобувачів фахової передвищої освіти системи знань про методологію, організацію та методику науково-педагогічних досліджень, практичних умінь планувати й проводити дослідження, здійснювати пошук, критичний аналіз та опрацювання наукової інформації, оформлювати результати дослідницької діяльності та дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- 1) засвоєння теоретичних основ методології, організації та проведення науково-педагогічних досліджень;
- 2) формування умінь визначати проблему, тему, об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження та добирати відповідні методи;
- 3) формування навичок пошуку, критичного аналізу, систематизації та використання наукової інформації;
- 4) формування вмінь оформлювати результати дослідження, бібліографічні посилання та наукові тексти з дотриманням принципів академічної доброчесності;

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувачів фахової передвищої освіти мають бути сформовані такі компетентності:

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК6. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

СК2 Здатність до використання предметних знань в освітньому процесі.

СК3 Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.

Програмні результати навчання

Нормативний зміст вивчення здобувачами фахової передвищої освіти навчальної дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність» сформульований у таких програмних результатах навчання:

РН1 Здійснювати професійну діяльність державною мовою як усно, так і письмово.

РН3 Аналізувати можливості професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності та індивідуальних запитів і потреб.

РН11 Застосовувати інновації у професійній діяльності.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Наука і суспільство

Тема 1. Наука і наукова діяльність у сучасному суспільстві.

Поняття про науку, наукову діяльність та наукове знання. Історія розвитку педагогічної науки в Україні. Організація наукової діяльності в Україні. Наукова культура та професійна етика дослідника.

Вимоги до дослідника. Професійно-етичні засади наукової діяльності. Наукова комунікація та відповідальність дослідника.

Тема 2. Методологія, типологія та етапи науково-педагогічного дослідження.

Поняття про методологію наукового дослідження. Наука як соціальний інститут. Методологічні підходи та принципи дослідження. Рівні наукового пізнання. Типи та етапи науково-педагогічних досліджень.

Змістовий модуль 2. Основи науково-педагогічного дослідження та академічна доброчесність

Тема 3. Організаційні основи науково-педагогічних досліджень.

Процес науково-педагогічного дослідження, його характеристика та етапи проведення. Типи досліджень. Планування дослідницької діяльності.

Вибір і обґрунтування теми. Планування дослідження. Організація роботи дослідника. Основи гігієни розумової праці та академічної культури.

Тема 4. Логіка і структура науково-педагогічного дослідження.

Поняття методу та методики дослідження. Структура науково-педагогічного дослідження: проблема, тема, актуальність, об'єкт, предмет, мета, завдання, гіпотеза, методи. Логіка дослідження та взаємозв'язок його структурних компонентів.

Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень і академічна доброчесність.

Поняття про наукову інформацію та її роль у дослідженні. Джерела наукової інформації та критерії їх добору. Академічна доброчесність: принципи та цінності. Види порушень академічної доброчесності: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування. Етичне використання цифрових ресурсів та інструментів штучного інтелекту в академічній діяльності.

Тема 6. Методика роботи з науковою літературою. Академічна доброчесність.

Пошук, відбір, читання та конспектування наукової літератури. Критичне оцінювання наукових джерел. Цитування та перефразування. Бібліографічні

посилання і бібліографічний опис. Вимоги до оформлення наукового тексту. Запобігання плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності.

Змістовий модуль 3. Методологія науково-педагогічного дослідження

Тема 7. Організація та проведення науково-педагогічних досліджень здобувачами.

Система організації науково-педагогічних досліджень здобувачів фахової передвищої освіти. Види наукових робіт. Робота над рефератом і курсовою роботою. Планування та організація індивідуального дослідження.

Вибір та обґрунтування теми. Етапи виконання курсової роботи. Структура вступу, основної частини та висновків. Вимоги до змісту й оформлення. Рецензування та захист. Академічна доброчесність під час підготовки курсової роботи.

Тема 8. Результати науково-педагогічних досліджень.

Наукові публікації: види, структура та функції. Структура наукової статті, тез доповіді та інших форм представлення результатів. Вимоги до наукового стилю, аргументації та цитування.

Представлення та апробація результатів дослідження. Висновки й рекомендації. Звітність про виконану науково-дослідну роботу. Підготовка усної доповіді та презентації результатів дослідження.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лекц.		сем.	практ	лаб.	с. р.	
Змістовий модуль 1. Наука і суспільство						
Тема 1. Наука – продуктивна сила розвитку суспільства.	6	1		2		3
Тема 2. Методологія, типологія та етапи наукового дослідження.	6	1		2		3
Разом за змістовим модулем 1.	12	2		4		6
Змістовий модуль 2. Основи науково-педагогічного дослідження та академічна доброчесність						
Тема 3. Організаційні основи наукових досліджень.	6	1		2		3
Тема 4. Логіка і структура наукового дослідження.	6	1		2		3
Тема 5. Інформаційне забезпечення наукових досліджень і академічна доброчесність.	8	1		4		3
Тема 6. Методика роботи з науковою літературою. Академічна доброчесність.	6	1		2		3
Разом за змістовим модулем 2	26	4		10		12
Змістовий модуль 3. Методологія наукового дослідження						
Тема 7. Організація та проведення наукових досліджень здобувачами.	12	2		4		6
Тема 8. Результати наукових досліджень.	10	2		2		6
Разом за змістовим модулем 3	22	4		6		12
Разом за 7-й семестр.	60	10		20		30
Разом годин за навчальним планом.	60	10		20		30

6. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наукове дослідження: види, структура та етапи. Аналіз прикладів наукових досліджень.	2
2	Методологія науково-педагогічного дослідження. Визначення проблеми, теми, об'єкта, предмета, мети та завдань.	2
3	Методи науково-педагогічного дослідження. Добір методів до конкретної педагогічної проблеми.	2
4	Академічна доброчесність: аналіз ситуацій порушень, способи запобігання плагіату та інших порушень.	4
5	Пошук і критичне оцінювання наукових джерел. Робота з електронними ресурсами.	2
6	Структура науково-педагогічного дослідження. Розроблення логіки власного дослідження.	2
7	Бібліографічний опис та оформлення посилань відповідно до ДСТУ 8302:2015.	4
8	Оформлення та представлення результатів дослідження. Аналіз результатів, висновки, підготовка тез і презентації.	2
Разом		20

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Зміст завдання	Кількість годин
1	Педагогічна наука та її роль у розвитку освіти. Підготовка короткого аналітичного огляду.	2
2	Історичні етапи становлення науки та сучасні напрями розвитку педагогічних досліджень.	2
3	Організація дослідницької діяльності здобувача. Складання індивідуального плану роботи над дослідженням.	5
4	Науковий стиль і вимоги до наукового тексту. Аналіз фрагмента наукової роботи.	5
5	Види порушень академічної доброчесності. Аналіз ситуацій та розроблення способів їх запобігання.	5
6	Пошук і критичне оцінювання наукової літератури. Добір та бібліографічний опис джерел за визначеною педагогічною проблемою.	5
7	Результати наукового дослідження. Підготовка висновків, тез доповіді або короткої презентації.	6
Разом		30

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти під час самостійної роботи

1–2 бали – здобувач має фрагментарні знання з основ науково-педагогічних досліджень, не розуміє сутності основних понять, допускає істотні помилки під час виконання завдань, не може самостійно опрацювати наукове джерело, визначити об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження.

3 бали – здобувач володіє основним навчальним матеріалом, але допускає неточності у визначенні понять, характеристиці методів дослідження та роботі з науковими джерелами; виконує практичні завдання з допомогою викладача.

4 бали – здобувач демонструє системні знання, правильно визначає структурні компоненти дослідження, уміє опрацьовувати наукові джерела, оформлювати бібліографічні посилання та виконувати практичні завдання з незначними помилками.

5 балів – здобувач демонструє ґрунтовні систематизовані знання, самостійно застосовує методологічні підходи та методи наукового дослідження, правильно працює з науковими джерелами, дотримується принципів академічної доброчесності та творчо виконує практичні завдання.

8. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: лекція (лекція-інформація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-візуалізація), практичні заняття, аналіз наукових текстів, робота з науковими джерелами, ситуаційні та проблемні завдання, дослідницькі мініпроекти, бесіда, самостійна робота, спостереження, аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення, метод проєктів.

2. Методи стимулювання та мотивації навчально-пізнавальної діяльності: стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні, опора на життєвий і професійний досвід здобувачів, створення відчуття успіху в навчанні.

9. Методи контролю

Поточний контроль: усне опитування (індивідуальне, фронтальне, групове), виконання практичних завдань, аналіз наукових джерел, перевірка виконання завдань самостійної роботи, оцінювання дослідницьких мініпроектів та результатів практичної діяльності.

Підсумковий контроль: залік у 7-му семестрі.

10. Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти з навчальної дисципліни «Основи науково-педагогічних досліджень та академічна доброчесність»

Оцінку «5», «відмінно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який на високому рівні володіє теоретико-методологічними знаннями з основ науково-педагогічних досліджень та академічної доброчесності; самостійно

формулює проблему, тему, об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження; обґрунтовано добирає методи; критично аналізує наукові джерела; правильно оформлює цитування та бібліографічні посилання; уміє представляти результати дослідження та дотримується принципів академічної доброчесності.

Оцінку «4», «добре» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який добре володіє навчальним матеріалом, правильно визначає основні структурні компоненти наукового дослідження, добирає відповідні методи, опрацьовує наукові джерела та виконує практичні завдання; допускає окремі неточності, які не впливають істотно на результат.

Оцінку «3», «задовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який володіє основними поняттями дисципліни, але має неповні й недостатньо системні знання; виконує типові завдання за зразком або з допомогою викладача; допускає помилки у визначенні структурних компонентів дослідження, доборі методів, аналізі джерел та оформленні наукового тексту.

Оцінку «2», «незадовільно» – заслуговує здобувач фахової передвищої освіти, який має фрагментарні знання, не розуміє основних понять і логіки наукового дослідження, не може самостійно визначити його основні структурні компоненти або добрати методи, не вміє працювати з науковими джерелами та не дотримується вимог академічної доброчесності.

11. Методичне забезпечення

Навчально-методичні матеріали за темами дисципліни; методичні рекомендації до виконання практичних і самостійних робіт; зразки наукових текстів і бібліографічних описів; завдання для аналізу академічних порушень; мультимедійні презентації; електронні освітні ресурси; нормативні документи з питань академічної доброчесності.

12. Рекомендована література

Базова

1. Антонова О. Є., Єремєєва В. М., Мирончук Н. М. Методика організації науково-педагогічних досліджень : метод. посібник. Житомир, 2018.
2. Бистрицька А. К. Основи наукових досліджень: конспект лекцій для студентів. Харків, 2012. 75 с.
3. Гура А. М. Основи науково-педагогічних досліджень. Навчально-методичний посібник для здобувачів фахової передвищої освіти з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 012 Дошкільна освіта, 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології), 014.11 Середня освіта (Фізична культура), 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво), 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво). Кременець, 2024. 170 с.
4. Данильян О. Г., Дзьобан О. П. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків : Право, 2019.
5. Данильян О. Г., Дзьобан О. П. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків : Право, 2023.

6. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
7. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ: Видавничий дім «Слово», 2009. 240 с.
8. Колесніков О. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для студентів ВНЗ. 2-ге вид., випр. та доп.: Центр учбової літератури, 2011. 143 с.
9. Лимар Ю. М. Основи науково-педагогічних досліджень : навчально-методичний посібник. Чернігів : Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, 2011.
10. Методика організації науково-педагогічних досліджень: метод. посібник / Укл.: О. Є. Антонова, В. М. Єремєєва, Н. М. Мирончук. Житомир, 2018. 76 с.
11. Методологія наукової діяльності: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2012. 362 с.
12. Основи наукових досліджень: навч. посіб. / За заг. ред. Т. В. Гончарук. Тернопіль, 2014. 272 с.
13. Основи науково-педагогічних досліджень: навч.-метод. посібник для здобув. вищ. освіти першого (бакалаврського) рівня / Уклад. О. Єрьоменко, І. Толмачова; О. Кузнецова, Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. Харків, 2023. 140 с.
14. Староста В. І. Основи педагогічних досліджень: навчальний посібник для практичних занять та самостійної роботи студентів педагогічних спеціальностей. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2024. 43 с.
15. Тормоса Ю. Г. Основи наукових досліджень: навч. метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2003. 76 с.
16. Тушева В. В. Основи науково-педагогічних досліджень: підручник. LAP LAMBERT Academic Publishing, 2024. 183 с.

Допоміжна

1. Вимоги до написання і оформлення випускних кваліфікаційних робіт [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ed.eenu.edu.ua/upload/docs/52/6264d84a863a28f9d6344f07abfc9b71.pdf>
2. Академічна доброчесність та наукова комунікація: методичні матеріали закладів освіти [Електронний ресурс].
3. ДСТУ 3017:2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять [Текст]. На заміну ДСТУ 3017-95; чинний від 2016-07-01. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. IV, 38 с. (Інформація та документація).
4. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання Загальні положення та правила складання. [Чинний від 2016-07-01]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 20 с.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти і науки України. Офіційний вебсайт. <https://mon.gov.ua/>

2. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти. Офіційний вебсайт. <https://naqa.gov.ua/>

3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Електронні ресурси. <https://www.nbuv.gov.ua/>